

dás és már csak a szentszék beleegyezése szükséges. A pápa és Nina bíróknak most foglalkozniuk a praeliminárik megvizsgálásával, és minthogy több módosítás és pótcikk lesz szükséges, még szükség lesz némi időre, míg befejeztük ez ügy.

Ezeket írja az "Italiae". Berlinben azonban azt rebesztik, hogy nemokára hiteles jelentést fog közzéadni a német kormány az alkudozásokról, a melyből ki fog tűnni, hogy Bismarck herceg nem megy Canossába.

Ez utóbbi jelentés közzététele aligha fog sok bajt okozni a német kormánynak, mert szerintünk eddig aligha kell valami praktikus sikert elárulnia.

Jacobini pronuntiusnak szept. 30-án délelőtt 11 órakor adták át ünnepélyesen az udvari plebána-templomban a cardinalis kalapot. A Hofburgban és a kapuk előtt már 10 órakor nagy közönség gyűlt össze. 11 órakor érkezett oda a bíróknak az aplegatus kíséretében hatlovas udvari kocsi. Előtte két lovas udvari kocsiban érkeztek a pápai gárdisták és a miniatura tagjai. 11 órakor ő felsége a kihallgató teremből az udvari plebána-templomba ment. A szertartás körülbelül félórát tartott. Jelen voltak: Kutschker bíróknak, Maroicsics országos parancsnok, tábornokok, törzskari tiszték és a pápai curia tagjai. Közvetlenül ezután magán kihallgatáson fogadta ő felsége Jacobini pronuntius-t is, és ez alkalommal bemutatatta a pápai gárdistákat is.

A görög küldöttek utasítást kaptak, hogy ragaszkodjanak azon kijelentéshez, melynek értelmében Görögország a 13 jegyzőkönyv alapján bocsátkoznék a fennforgó kérdés vitatásába; ellenben utasítsák vissza a nyilatkozatnak a törökök által indítványozott értelmezését: hogy Görögország elfogadja a 13. jegyzőkönyvet a vita alapjául.

Layard angol nagykövetet október 10-kére várják.

A csehek lemondanak a passivitas politikájáról. Ez eljárást azzal igazolja a „Politik“, hogy a kormány törvényjavaslatokat fog a cseh tartománygyűlés elé terjesztieni a választási rend megváltoztatásáról és a nemzetiségek viszonyainak rendezéséről. A csehek e törvényjavaslatokkal ki fognak elégtettetni.

A romániai zsidókérdés fontosságáról az a körülmény is tanuskodik, hogy a bukaresti „Telegraphul“ nem tartja lehetetlennek, hogy a jövő tavasszal világháború fogja meglepni az embereket. Következett pedig ezt Andrassy és Bismarck találkozásából, általában a diplomaták sürgéséből és más illyesből, de kivált abból, hogy nemcsak a külföldön, hanem Romániában is mutatkoznak a mozgalmak előjelei. „A zsidókérdés már nagyon felzavarta Romániában a kedélyeket és ezen zavarokban az oroszok szeretnének hallászni. Górcsakov herceg ugyancsak szerepelteti a vele rokonságban élő bajorokat a kérdésben, kik „va banqueot“ játszanak az ország jövőjével. Az orosz kancellár kintartása biztatja feleit, hogy ne hajtójanak meg Európa kivánsága előtt, mert érzik a berlini szerződésnek súlyát és örülné, hogy ha ürügyet találna arra nézve, hogy kedvezőbb pillanatban Oroszország se érezze magát köteleznek a berlini szerződés megtartására. Beszéli, hogy Stourdza Gregor herceg (Górcsakov sógora) Herdában barátjaival tartott konferencián azt mondotta, hogy Oroszország képes minden áldozatra, csak hogy a románok meg ne hajtójanak a berlini szerződés előtt. „Sapientia sat.“

A zsidó kérdés bizony fölzavarta Romániában a kedélyeket!

A mindenségben egyetlen parány sem vész el; a mi elhervad, az ismét kivirul, a mi „v a n“ soha sem szűnik meg „lenni.“

Úgy van! Csakhogy örökös változás megy végbe! A mi volt, az ismét visszatér, de már többé nem ugyanaz. — Tudom, hogy a tavasz erdő, mezőt ismét virággal ékesít fel; de azok mások, mint azok, a melyeket a tél megdermesztett. Tudom, hogy a fák kopasz galyai újból fölveszik lombruhájukat; de azok más levelek, mint a melyek az őszi szélről „lesóhajtottak az ágról.“

A természetben nincs teljes megsemmisülés. A földre hullott száraz levél is tovább él, — más alakban!

Igen! csak hogy — — többé nem ismerünk rá! —

Az ember hasonló a levélhez. Az élet fája megmarad; a levelek lehullnak! . . . mi lesz belőlük?!

Viktorine leendő férjére tekint: „a lét bizonytalan valami, s nem tudjuk, hogy mi következik rá! A mennyire tehetjük, igyekezzünk, hogy azt egymásnak széppé tegyük; segítségünk egymásnak, hogy széppé lassuk!“

„Igen!“ felelé bensőséggel a férfi. — Kezeik még szorosabban fűződnek össze.

A franciaországi royalista lakomákban körülbelül 4000 ember vett részt. A „királyhoz“ intézendő föliratot mindenütt fölolvasták és aláírták. Rövid beszédeket is tartottak, itt-ott költeményeket is olvastak fel. A lakomák csukott ajtók mögött folytak le. Kivülről semmit sem lehetett észrevenni. Chambordban 2000 legitimista ünnepelt. Midőn ezek átvonultak Blois városra, az ottani lakosság mozdulatlan maradt, előtte való nap este azonban republikánus tüntetéseket rendezett. A chambordi parkban sátrakban tartották a lakomákat. A parasztoznak blouzeban kellett megjelenniök. Bragnon heves támadást intézett a kormány ellen azért, hogy türi a zabolátlankodást.

Az erdélyi gazdasági egylet V-ik vándorgyűlése.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. okt. 2.

Már a megelőző napon érkezett városunkba több résztvevő, de a vendégek zöme, köztük Tisza László, az erdélyi gazdasági egylet elnöke, a múlt éjjel és a délelőtti órákban érkezett meg. Az elszállással megbízottak azonnali kijelölték mindenkinél lakását a kijelölt családoknál.

Az e napra kitűzött állatárlat megtekintésével kezdette meg működését az egyesület. A megalkult bírói bizottság alapos szemle után a jutalmak odaítélését végezte el. Az állatárlat tömeg tekintetében közepesnek mondható, minőségre nézve a várakozásnak megfelelt. Nem hagyható megjegyzés nélkül, hogy Háromszék megye, noha a gazdasági állapot létszáma nem éri el az okszerű gazdálkodás által megkövetelt mennyiséget, mégis gazdagabb számban hozhatta volna el állatait.

A jutalmazottak névsorát annak idejében közöljük.

Délután 2 órakor Potsa József főispán vendégszerető asztalánál 30 személyből álló társaság vett részt az ebédnél. Többnyire a távolabbról jött vendégek és vidéki birtokosok. A kitűnő menü lefolyása alatt több pohár emelgetett, köztük Potsa főispán Tisza Lászlóért, mint az erdélyi gazdasági egylet buzgó elnökeért, Kálnoky Pál az egylet alelnökeiért, Szabó József és br. Józsefika Lajosért, Horváth László, megyei főjegyző gr. Schweinitz Gyuláért, a rendezett tárlat elnökeért és annak éltető lelkeért emelte poharát. Schweinitz Gyula gr. a haladás után törekvő székelységet éltette, Künle József Potsa főispán, a ki a székelyekért mint kiállítóért üritett poharát, Tisza László Sepsi-Szentgyörgy városért és Háromszék-megyéért emelte poharát.

Ebéd végeztével Szabó József elnöke alatt rövid zárt értekezlet tartatott a teendők megállapítása céljából, aztán a megyéhez nagyszerűben gyűltek össze az egyesület tagjai, a hol Potsa Józsefnek, a kiállítást intéző bizottság elnökének erre vonatkozó referálása után Tisza László foglalta el az elnöki széket s üdvözölve a jelenlevőket, az értekezletet megnyitottanak nyilváníta. Ezzel a javaslattal hozta, hogy a bizottságokon kívül a programban kilenczre megállított kiszálló bizottságok száma redukáltassék. A megállapodás abban történt, hogy valamennyi bizottságot alakítsák meg.

Az ülés szünetekor Potsa József által számos tagból álló bizottság összeállította a bírói és kiszálló bizottságok névsorát, melyet a gyűlés elfogadott.

Bírói bizottságok.

Mezei terményekre: Elnök Pávai Vajna Elek, jegyző Elekes Tivadár, Bogdán András, Bene József, Székely Endre.

Kerti termények és méhészet. Eln. Gyárfás Imre, jegy. Ritter Samu, Gyárfás Samu, Hutter Samu, Mátyás Mihály.

Gyümölcs. Eln. Tisza László, jegy. Fekete Pál, Brassai József, Tompa Imre, Bartha Ferenc, Réz Farkas, Márton Ferencz.

Bor. Eln. Kálnoky Pál, jegy. Kőkösi Endre, Bikfalvy Ferencz, Geréb János, Császár Bálint, Timár Károly, Mikó Bálint, Gábor Péter.

Géptárlat. Eln. Hintz Lajos, jegy. Tarczali Endre, Binder Lajos, szotyori Nagy Károly.

Házi-ipar. Eln. Hintz János, jegy. Eltes Elek, Teusch József, Szócs Márton, Révay Lajos, Veres Gyula, Révay Pál, Schluk Gottlieb.

Faneműek, kőzetek. Eln. gr. Schweinitz Gyula, jegy. dr. Szász István, Boga Bálint, Kupcsai János, Görög István.

Kiszálló bizottságok.

Földvár, Krizba, Keresztényfalva. Elnök báró Jósika Lajos, jegyző Nagy Sándor, gr. Schweinitz Gyula, Ritter Gusztáv.

Körispatak és vidéke. Eln. gr. Nemes János, jegyző Tóth Zsigmond, Madár Mihály.

Uzon. Eln. Székely Gergely, jegyző Ujvárossi József, Nagy József, Fekete Pál.

K. Váshely, Csernátón. Eln. Szabó József, jegyző Szentiványi Miklós, szotyori Nagy Károly, Potsa Gyula.

Dálnok. Eln. Gamauf Vilmos, jegyző Tarczali Endre, Douáth József.

Bodola. Eln. Tisza László, jegyző Horváth László, Antal Zsigmond.

Zágon, Kovászna. Eln. Barabás János, jegyző Künle József.

Baróth. Eln. Greguss János, jegyző Bedő József, Henter Béla, Boér Miklós.

A kiállítás némely részei nem készülvén el teljesen: a közönség csak részben látogathatta meg azt. Tekintve, hogy a kiállító többnyire az utolsó perczre halasztották a tárgyak beszállítását és így a fizikai nehézségek összerodódtak: nem szabad feltűnni, ha itt-ott a rendszeresség nem is épen tökéletes. A rendezőség nagy ügyességet fejtett ki, midőn ennyi áttekintéssel és csinál sorrendezte azt az óriási chaoszt két nap alatt. Este a vendégek, köztük Tisza László a Szupa Andor színtársulata által tartott színi előadást nézték végig. Előadás után Blaskó vendéglőjében látogatott ismerkedési estély folyt le.

október 3-án.

Reggeli kilencz órakor nyitotta meg Tisza László elnök a vándorgyűlést igen szép beszéd kíséretében, a melyben kegyelettel emlékszik meg azokról, a kik az utolsó vándorgyűlés óta örökre eltávoztak körülökből, mint gróf Mikó Imre, Nagy Ferencz, gróf Mikos Benedek, báró Szentkereszt István. Tárgyalta a kiállítás fontosságát, különösen a székelysége nézve, rámutatott sok fontos gondokra gazdasági viszonyaink emelése körül. A gyűlésen mintegy kétszáz érdeklődő, köztük sok egyleti tag vett részt. Következett erre a megbízó levelek átadása a kormány, az erd. gazd. egylet, az iparkamrák, a gazdasági intézetek és egyletek, megyei és városi hatóságok részéről.

Tisza László elnök ezután, a gyűlés figyelmét kikerve, az előértekezleten megállapított kikötések névsorát — a melyet fentebb közöltünk — olvastatja fel, megjegyezvén, hogy a szomszéd-megyékből megjelent tagtársak közül ohajjuknak kifejezést adni sziveskedjenek, a kik egyik vagy másik bizottságban résztvenni kívánnak.

A cselédjutalmazás teendői a rendező bizottságra ruháztatott, minthogy ő lehet a kérdésben leginkább tájékozva.

Pávai Vajna Elek pótlólag még egy bizottság kiküldését hozta javaslatba az általa közzétett hét indítvány tárgyalása és átdolgozása céljából. Potsa József főispán kifejtette azon nehézségeket melyekbe a gyűlés előtt fel nem olvasott és így még el nem fogadott indítványok tárgyalása ütközik. Gyárfás Imre az indítvány felolvasását legczélszerűbben az ülés végére vélte halasztatni. Végre Tisza László elnök az idő rövidsége miatt utat engedve és hogy a tárlat megnyitása miatt siettetni kell az ülést: elhalasztatónak vélte a kérdés megoldását, a mi meg is történt.

Gamauf Vilmos titkár ezután felolvasta azon javaslatokat, melyeket a Tordán tartott utolsó vándorgyűlés hozott.

Több pontnál történt eszmecsere; így azon proposítio, hogy a buza ezután ne együttesen bocsáttassék verseny alá, ellett vette Tisza László és Timár K. felszólalása után, a kik az eddigi gyakorlathoz híven, a viláfgazdalmi versenyképességet tarták ez irányban mérvónak.

Hosszasabb megbeszélés tárgyául szolgált még azon javaslat is, mely szerint a vidéki kiszálló bizottságok egy-két nappal a vándorgyűlés előtt szálljanak ki, hogy így behatóbban végezhessek azok szemléjét. Pávai Vajna Elek ezt költségessége miatt nem tartotta lehetségesnek, míg Timár Károly a távolabbi vendégek érdekében javasolta az eddigi szokás szerint való eljárást, minthogy azok a bizottságok nem megbíráls, hanem tanulmányozás végett szállnak ki.

Azután Szabó József alelnök a székesfehérvári országos kiállítás által hozott határozatokat ismertette, a mi közben hosszasan vita fejlődött a második pont felett, mely azazt ért véget, hogy Potsa József főispán ur elnöke alatt Timár Károly, Vörös Sándor, Mikó Bálint és Pávai Vajna Elek tagokból álló bizottság küldetett ki ezen határozatok tanulmányozására és viszonyainkhoz való alkalmazhatóságának megállapítására.

A gyűlés végeztével Tisza László, Potsa József főispán és számos egyleti tag kíséretében a „Bazár“ban elhelyezett terménytárlat megnyitására siettek, a hol gróf Kálnoky Pál és gr. Schweinitz Gyula, a kiállítást rendező bizottság elnökei fogadták. Gróf Kálnoky szívélyesen üdvözölvén Tiszát, felkérte őt a kiállítás megnyitására. Tisza László az ügy érdekében köszönetét fejezte ki a kiállítási bizottságnak tevékenységéért s örömet a felett, hogy oly férfiak intézik hozzá a felszólítást, a kikkel együtt küzdeni a haza jólétének emelésére mindig szerencsésnek tartotta. Azután megtekintették az egyes termeket, megelégedésüket fejezve ki az eredmény felett. Ez alatt osztotta ki az állatárlatot bírói bizottság a jutalmakat, — a miről e lap más rovata fog értesítést adni.

Két órakor a Blaskó-féle vendéglőben nagy látogatottságnak örvendő közepéből volt számos felköszöntéssel.

A kiállítás.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. okt. 4.

I.

A háziipar tárlat.

Lapunk teréhez mérten igyekeznünk fogunk a kiállítás egyes osztályairól lehetőleg hű képet adni, bárha másfelől tartozunk kijelenteni, miszerint a nagy tömegben s itt-ott némi rendszertelenséggel összehalmozott tárgyakról rendszeres tudósítást nem közölhetünk.